

Секційне засідання:
Економіка праці. Управління персоналом

Даниско Ю. І.

*Студентка 5 курсу кафедри управління персоналом і економіки праці
Одеського національного економічного університету
м. Одеса, Україна*

Лучкіна А. А.

*Студентка 5 курсу кафедри управління персоналом і економіки праці
Одеського національного економічного університету
м. Одеса, Україна*

Петровська О. М.

*к.політ.н., доц. кафедри управління персоналом і економіки праці
Одеського національного економічного університету
м. Одеса, Україна*

ОСНОВНІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ПРОЕКТУ МУНІЦИПАЛЬНА НЯНЯ В УКРАЇНІ

Постановка проблеми. Реалії сучасного світу все більше розвивають тенденцію рівноправності виходу у декретну відпустку між матір'ю та батьком. Жінки не бажають залишати свою роботу на довгий строк. За останні 3 роки в Україні частка ранніх виходів з декрету складає 87% [1]. У більшості випадків головними причинами є бажання поліпшити матеріальний стан родини, страх втратити кваліфікацію та стати неконкурентоспроможною на ринку праці. З 1 січня 2019 року в Україні запрацював проект «Муніципальна няня», але після впровадження даного проекту було виявлено ряд недоліків, вивчення та усунення яких на сьогоднішній день є дуже актуальним.

Аналіз досліджень і публікації останніх років. Проект «Муніципальна няня» досліджували ряд вітчизняних економістів та науковців, таких як О.О. Охріменко, А.О. Рєва, О.П.Крентовская, В.В.Иванкевич, Д. П. Богиня, В. М. Геєць, М. О. Кизим. Однак деякі аспекти проекту «Муніципальна няня» не вивчені та потребують подальшого більш детального аналізу.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Засилля бюрократичного аспекту реалізації соціального проекту «муніципальна няня» є досить вагомим. Кількість документів, які необхідно зібрати для отримання муніципальної няні, рівень оплати праці, кваліфікація нянь потребують, перш за

все, регулювання, ретельного контролю та змін, задля ефективної реалізації цього проекту.

Постановка завдання. Метою даної статті є аналіз ефективності основних засад проекту «Муніципальна няня» та розробка пропозицій щодо його подальшого вдосконалення.

Виклад основного матеріалу дослідження. В Україні з 1 січня 2019 року почала діяти програма «муніципальна няня». Послуга «муніципальна няня» – це адміністративна послуга щодо підтримки батьків/опікунів для забезпечення догляду за їхньою дитиною до трьох років [2].

Дана послуга передбачає компенсації батькам за послуги з догляду за дитиною до трьох років. Право на отримання нової державної допомоги мають громадяни України, іноземці та особи без громадянства, які є батьками (усиновлювачами), опікунами дитини віком до трьох років і на законних підставах проживають на території України та уклали у письмовій формі договір про здійснення догляду з муніципальною нянею. Важливим моментом є те, що нянею може бути як по стороння для дитини людина, так і родич, наприклад бабуся. Головною умовою є те, що родичі повинні бути фізичною особою-підприємцем або юридичною особою, яка має право на надання таких послуг [3].

Схожий проект запровадила Туреччина у лютому 2018 року. Головною ідеєю проекту є матеріальна допомога бабусям, які доглядають своїх онуків у робочі дні. Це дало змогу жінкам, які знаходяться у декретній відпустці, вийти на повний робочий день. Інформація про умови, оформлення та деталі проекту представлені на рис. 1.

Документи для оформлення компенсації за послуги няні: заява про отримання компенсацію, паспорт, ідентифікаційний код одного із батьків, свідоцтво про народження дитини, копію договору з нянею, документи, що підтверджують оплату послуг няні (квитанції, чеки, тощо) [4].

Урядовий проект «муніципальна няня» має три мети.

Строки подачі документів	<ul style="list-style-type: none"> • Не пізніше, ніж через місяць з моменту укладення договору з нянею • До 5-го числа кожного місяця необхідно надавати документи про оплату послуг няні
Умови відшкодування	<ul style="list-style-type: none"> • Офіційне працевлаштування няні • Має бути або ФОПом, або юридичною особою, яка надає послуги догляду за дітьми
Які пункти повинні бути в договорі з муніципальної нянею	<ul style="list-style-type: none"> • Зазначений обсяг робіт, нормований робочий час, відповідальність сторін, форс-мажорні обставини, перелік обов'язків няні, періодичність та сума винагороди

Рис. 1. Деталі проекту «Муніципальна няня»

Перша – це підтримка українських сімей, в яких народжуються діти. Незалежно від того, виходить мама на роботу чи залишається у декретній відпустці, держава виплачуватиме такій сім'ї щомісячну компенсацію на няню. Безповоротна допомога від Уряду прив'язана до прожиткового мінімуму для дітей до 6 років. З січня 2019 року сім'я зможе отримувати щомісяця 1 626 грн. відшкодування послуги помічниці для своєї дитини [4]. Це додатково до щомісячних виплат на дитину, які жінка законно отримуватиме впродовж трьох років декретної відпустки. Ця компенсація виплачуватиметься управлінням соціального захисту населення в кінці кожного місяця і автоматично переглядатиметься щороку відповідно до прожиткового мінімуму.

Друга мета – полягає в підтримці жінок працездатного віку, які працюють нянями. Держава, турбуючись про гідну пенсію для жінок, які не мають можливості працевлаштуватися та яким до пенсії залишилося кілька років, пропонує «офіційне» працевлаштування по догляду за дітьми. Як це виглядатиме на практиці? Мама самостійно обирає няню, укладає з нею цивільно-правовий договір, який не потребує нотаріального завірення. Далі мама має подати документи в управління соціального захисту населення для оформлення компенсації послуги «муніципальна няня». Жінка, яка прагне офіційного працевлаштування в сім'ї по догляду за дітьми, має оформити ФОП та відкрити рахунок в банку, на який надходитиме її заробітна плата.

Третя мета – «страхування» сімей від недобросовісних нянь. Формалізація відносин між батьками та нянею додасть ще більшої відповідальності й впевненості обом сторонам. Няня, отримавши офіційне працевлаштування, отримає впевненість у завтрашньому дні, а мама гарантію, що її дитина у надійних руках[3].

Аналізуючи дану програму, ми дійшли висновку, що існує ряд недоліків. По перше, кваліфікація няні. Кваліфіковані няні, які готові працювати за копійки, з повітря не з'являться. Крім того, з суми, яку уряд компенсує, частину ще потрібно віддати на податки.

Деякі додатково отримують допомогу по безробіттю, стоять на обліку у центрах зайнятості. Більшість нянь знаходять роботу за рекомендаціями. У сім'ях їм обіцяють від 10 тис. грн. Якщо доглядати потрібно немовля, то виплати ще більші - 600-1,5 тис. грн за добу. Середня заробітна плата за нянь за 2018-2019 рр. представлена на рис.2

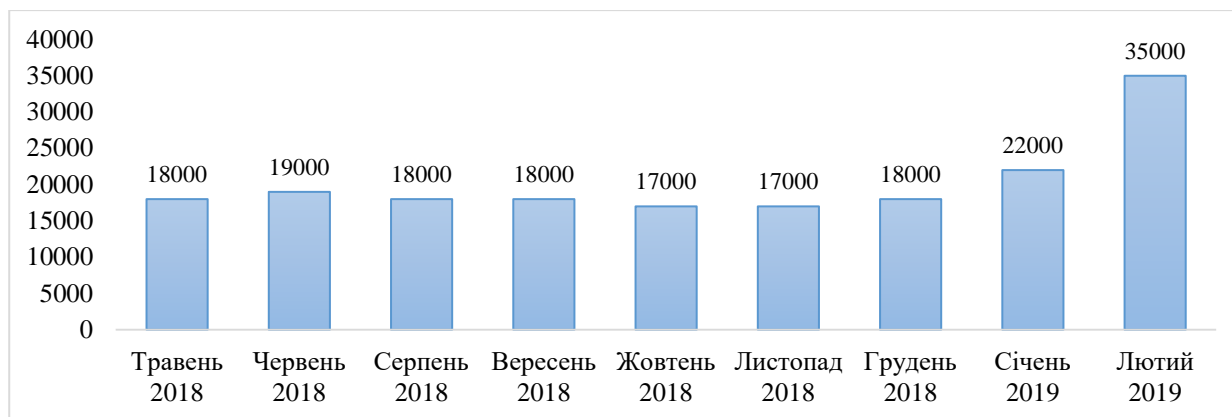

Рис.2. Середня заробітна зарплатня няні в Україні 2018-2019 роки [5]

У державних установах зарплати менші - на рівні 4 тис. грн. Тому для підтримки та залучення жінок, які готові працювати нянею від держави, є доцільним підняття рівня заробітної плати до рівня середньої у регіоні. По друге, щоб найняти няню та отримати гроші, потрібно обійти держструктури, зібрати всі документів. З дитиною на руках на таксі доведеться витратити більше, ніж уряд обіцяє компенсувати. Це навіть менше мінімальної зарплати. Крім того, сьогодні на дитину щомісяця виплачують 800 гривень. А няні держава готова платити

вдвічі більше. За словами економіста Олександра Охріменка, державі потрібно компенсувати послуги няні в межах 5 тис. грн. Тоді буде можливість сплатити податки і отримувати хоч якісь гроші на руки. [6]. Це можливо, коли в Україні буде справжня децентралізація місцевих бюджетів.

Висновки і перспективи подальших розробок. Сучасній Україні для реалізації соціальних проєктів підтримки сімей з дітьми, забезпечення зайнятості населення необхідно при центрах зайнятості створювати курси підготовки муніципальних нянь. Для забезпечення рівня якості цих послуг необхідно створити державну структурну одиницю, яка буде перевіряти рівень кваліфікованості няні, її психологічний стан, відгуки від попередніх клієнтів. Формувати списки фахівців, які вже оформлені як підприємці. Тоді батьки зможуть без проблем обрати няню своїй дитині.

Збільшення заробітної плати для муніципальних нянь, так як у сім'ях їм обіцяють від 10 тис. грн. Якщо доглядати потрібно немовля, то виплати ще більші - 600-1,5 тис. грн за добу. Згідно програми заробітна плата на рівні 4 тис. грн. Також доцільно зменшити податковий відсоток для муніципальних нянь. Також є доцільним зменшити кількість документів для участі у проєкті муніципальної няні. Жінкам після пологів з маленької дитиною важко зібрати необхідну кількість документів в визначений термін.

Література:

1. Headhunter. Большинство украинок не использует декретный отпуск до конца. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://odessa.hh.ua/article/12307>
2. Закону України «Про відпустки». Ст. 17
3. Податковий кодекс України. Ст.14
4. Міністерство соціальної політики України– [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.msp.gov.ua/>
5. Обзор статистики зарплат профессии Няня в Украине – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ua.trud.com/salary/2/3507.html>

6. 2010-2019 Інформаційне агентство «Україна Комунальна». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jkg-portal.com.ua/ua/publication/one/njanjam-radjat-rejestrivatisja-pdprijemcjami-55375>